

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

F25.092.1

Hely

Erzsébet sugárút

Idő

"1928"

Személy

Szerző:

Cím: *Erzsébet sugárút*

Forrás:

*Vállalkozók Lapja*Bp
(Hely)1928. 10. 17.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Az Erzsébet sugárút

Most, hogy a székesfőváros pénzügyi bizottsága tárgyalja a jövő évi költségvetést, a felzárkózások során az egyik bizottsági tag belevonta a tárgyalása körébe az *Erzsébet-sugárút* problémáját.

Ennek a gondolatnak a jelentőségét nem lehet eléggé felbecsülni. Vegyük figyelembe először is azt, hogy ez előtt mintegy 7—8 esztendővel a székesfőváros törvényhatósági bizottságának közgyűlésén a világháborúból, valamint annak közvetlen következményeiből — a proletárdiktatúrától és a román megszállásból érdeit súlyos és kegyetlen csapások hatása alatt a *romok eltakarítása* volt az uralkodó eszmekör, amelyből a különböző irányú felzárkózásokhoz merithettek érveket. Hogy mennyire ennek a jelzőnek a hatása alatt voltak a közgyűlés tagjai akkoriban, erre nézve jellemzően említjük meg, hogy amikor dr. Sipőcz Jenőt abban az időben első ízben választották meg a főváros polgármesterévé, a megválasztás alkalmából a közgyűlés színe előtt megtartott programbeszédében takarékosra és csak a valóban szükséges alkotásokra irányítva a polgárság figyelmét, külön megemlítette a többi között, hogy: „Erzsébet-sugárút építésére pedig ne gondoljunk.”

Minő örömdetes nagy változás a felfogásban és gondolkozásban ez alatt az aránylag rövid idő alatt! És amidőn megállapítjuk, hogy Wolff Károly fővárosi bizottsági tagnak az indítványát, az Erzsébet-sugárút kérdésének újbóli felszínre hozatalát nemcsak hogy egyhanguan, de a legnagyobb lelkesedéssel fogadták, vajjon lehet még csak egy parányi kétség is aziránt, hogy bármilyen nehéz időket élünk és bármilyen nagy a feljesztendő feladatok száma, elcsüggedésre nincs okunk és szembe kell néznünk még a kivihetetlennek látszó problémákkal is.

Az indítvány alapos megfontolásról, a kellő előrelátásról és a tervszerűen való előkészülés

irányzatáról tesz tanubizonyságot. Az indítvány megokolása szerint ezt a fontos problémát újból elő kell venni, mert mielőbbi megvalósítása a jövő közlekedése szempontjából elkerülhetetlenül szükséges. A főváros hasson oda, hogy ehhez a városrendezési feladathoz, illetve a vele kapcsolatos építkezések számára törvénykezési uton *harmincéves adómentességet biztosítson*. Konceptiózus, aktív fővárosi telekpolitikára van szükség. Megfelelő telekszerző előkészületek nélkül nem lehet céltudatos városrendezést elképzelni. Előre meg kell szerezni a szükséges telkeket. A Községi Takarékpénztárt kellene megfelelő formában erre a célra igénybe venni. Wolff Károlynak ezek az idetartozó kijelentései megjelölik azt az irányt, amelyben a kezdeményezés céljából szükséges előmunkák megindulnának. Elgondolható, hogy a megoldás ma sokkal nehezebb, mint lett volna 20 évvel ezelőtt, mikor bőséges számban állottak rendelkezésre lakások. Ma még ezekről külön kellene gondoskodni azok számára, akik a lebontandó házakból kénytelenek lesznek kiköltözni.

Történeti visszapillantásként el kell mondanunk, hogy az Erzsébet-sugárút építésének eszméje már régi. Ezelőtt 30 évvel már a levegőben röpködött annak gondolata és csak később nyert közelebből nevet az *Erzsébet-sugárút* elnevezéssel. Ezelőtt harminc esztendővel rendezett a főváros tervpályázatot a IV. ker. Károly-kaszárnya és környékének mikénti beépítésére. A pályázaton résztvett és kitüntetésben részesült pályatervemben szerepel már az a gondolat, hogy a Károly-kaszárnya helyén felépítendő Központi városház előtt tervezett tétből kiindulón egy sugárút volna építendő, melynek utolsó szakasza a VII. ker., Damjanich utca irányával esnék

össze. Az akkor beérkezett és visszatartott pályatervek között ez a terv megtalálható volna.

Hogy ezeknek a pályaterveknek alapján a Károly-kaszárnya helyén akkor nem épülhetett meg a Központi városháza, ez a körülmény a felmerült nehézségek azon sorozatának tulajdonítható, mely a tényleges megvalósítással szemben felmerült és amely természetű nehézségek — sajnos, ezt előre is jelezhetjük — minden alkalommal fel fognak merülni, valahányszor nagyszabású és nagy városterületre kiterjedő komplikált városrendezésről van szó.

A sugárút eszméje ezelőtt mintegy 25 évvel merült fel konkrét formában, amely időn túl azután már mint Erzsébet-sugárút volt a probléma a felszínen. Ebben az időben a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet a Dob utca kiszélesítésének eszméjét kultiválta, mikor azonban a városházán az akkori mérnöki hivatal kebelében *Heuffel* Adolf vezetése mellett hozzáfogtak az Erzsébet sugárút megnyitására vonatkozó részletes tervek készítéséhez. — vált tárgyalanná a Dob utca kiszélesítését célba vett tervezet. Ezek az utóbbi tervek is megtalálhatók a volt mérnöki hivatal tervtárában. Ezen a terven csak a VII. ker. Köruton belüli városrészen van új irány felvéve a sugárút céljárta, mert a Köruton túl az ut folytatólagos iránya már bele esik a Köruton kívüli Dob utca irányába. Ezen a szakaszon tehát a sugárút az említett Dob utcai szakasz kiszélesítéséből állna elő.

Igen sok érvet lehetne felhozni, melyek amellet szólnak, hogy ezt az Erzsébet-sugárutat amennyire csak lehetséges, a leggyorsabb idő alatt kellene megvalósítani. Szinte nincs is egy városrész, mely ilyen sugárút nyitása után oly hön vágya levegő és világosság után. Az Orczy-ház, a Gózsdu-telek stb., valamint ezek környékén elterülő idomtalan, tulhosszu vagy igen nagyterjedelmű telkeknek céltudatos és a modern városrendezés követelményei szerint való újraosztása és beépítése és ezek ellenében felállítandó szükségesség, mintegy alapfeltételül kívánják egy ilyen sugárút építését.

✓ A főváros bizottsági tagjainak a sugár-ut érdekében tett nyilatkozataikból kivehetően az Erzsébet-sugárut megvalósításával kapcsolatban a pénzügyminiszternél a harmincéves adómentesség a szabályozási vonal mellett levő, illetve abba beleeső beépített telkekre is kieszközlendő volna. Ebben az esetben a telektulajdonosok önként fognak építeni az új vonalon és ezután az új sugár-ut a fővárosnak mind kisebb áldozata mellett valósulhatna meg. A siker, mely ennek az ügynek minél rövidebb idő alatt minél nagyobb eredmény elérése útján állna már elő, attól függ, hogy az indítvány mily mértékben hatja át azok szellemét, akiket a helyzetviszonyok tettekkel tényezőkként állítanak be a probléma megoldásának mozgalmába.

P. A.